

RAVNOTEŽA FAZA: DVOKOMPONENTNI SISTEMI SA IZDVAJANJEM ČVRSTE FAZE

Definicije

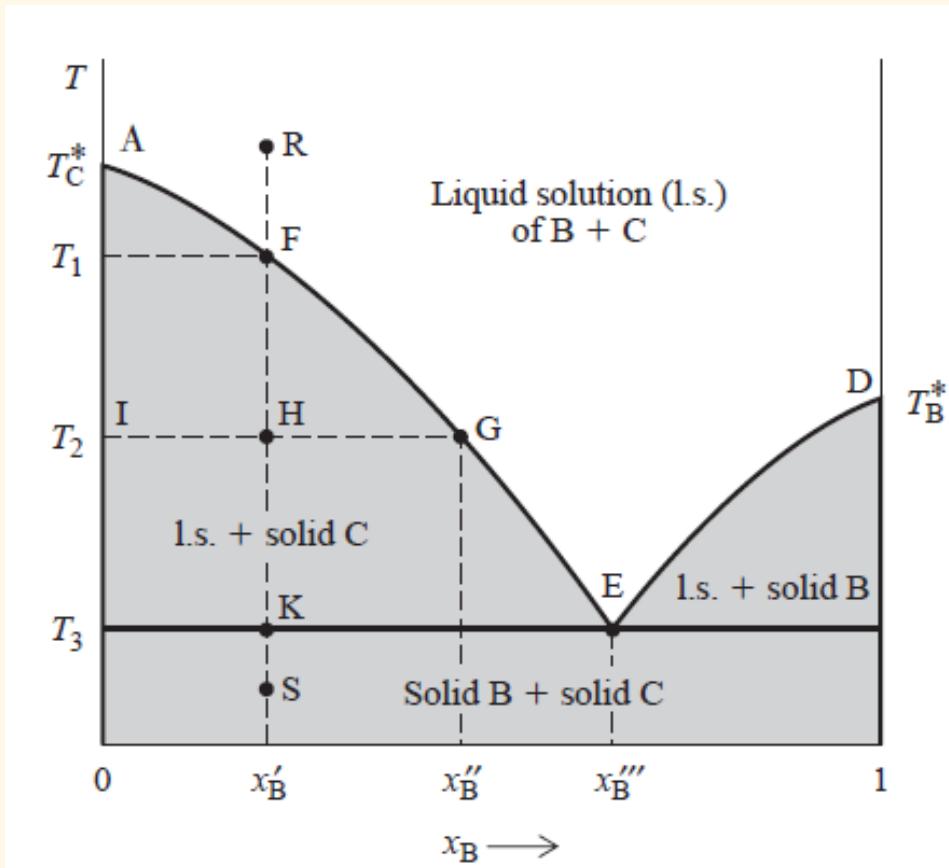
- Izopleta:** Linija konstantnog sastava.
- Likvidus kriva:** Iznad nje nema čvrste faze (100% tečnost).
- Solidus kriva:** Ispod nje nema tečne faze (100% čvrsta faza).
- Polimorf:** Vrsta istog hemijskog sastava, ali različite kristalne strukture.
- Eutektik:** Tačka u kojoj rastop očvršćava bez promene sastava.
- Peritektik:** Tačka u kojoj čvrsta faza reaguje sa rastopom, pri čemu nastaje druga čvrsta faza.

- komponente nemešljive u čvrstom stanju
- komponente u čvrstom stanju grade jedinjenje
- komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju
- komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

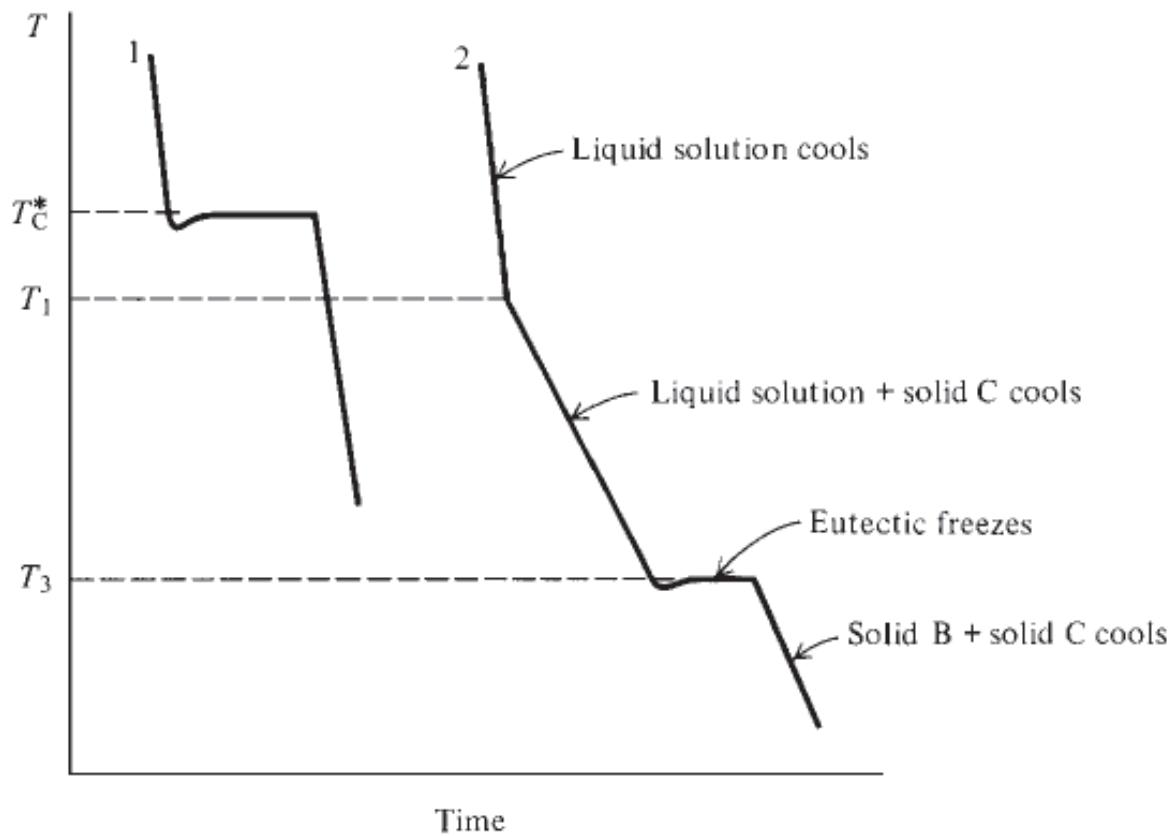
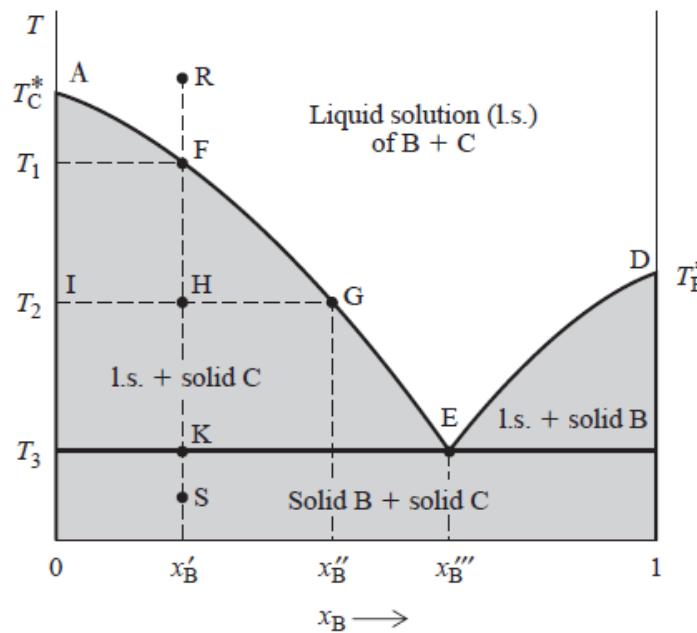
- komponente nemešljive u čvrstom stanju
- komponente u čvrstom stanju grade jedinjenje
- komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju
- komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

Sistemi sa prostim eutektikumom

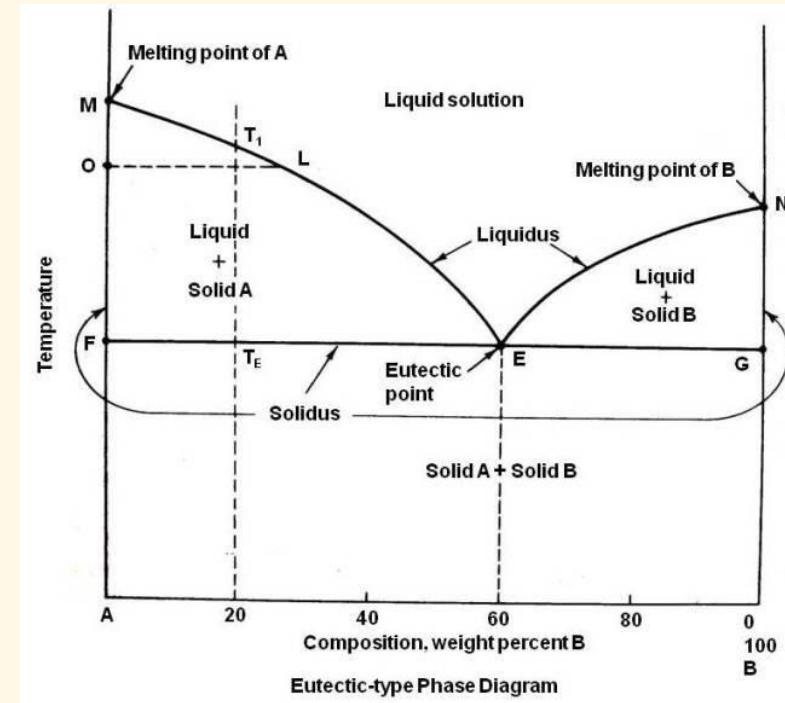
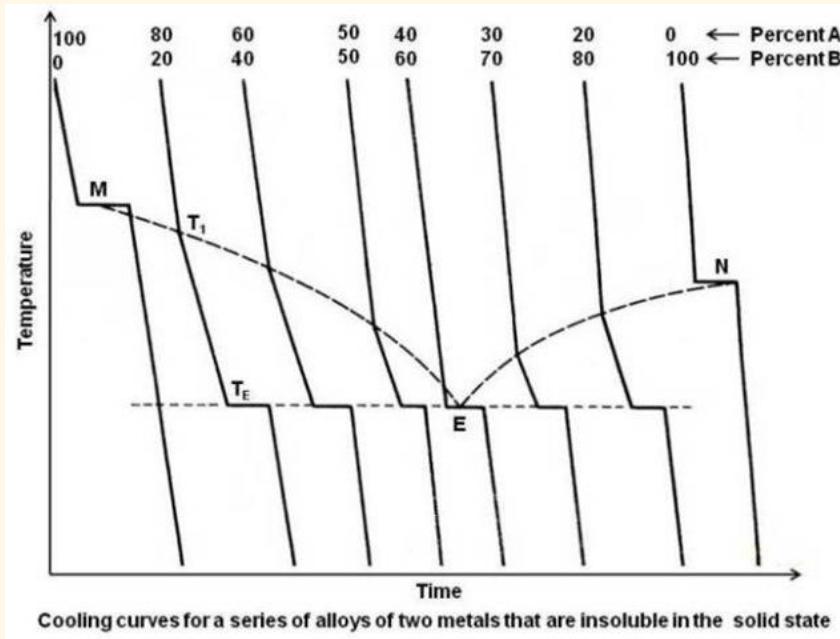

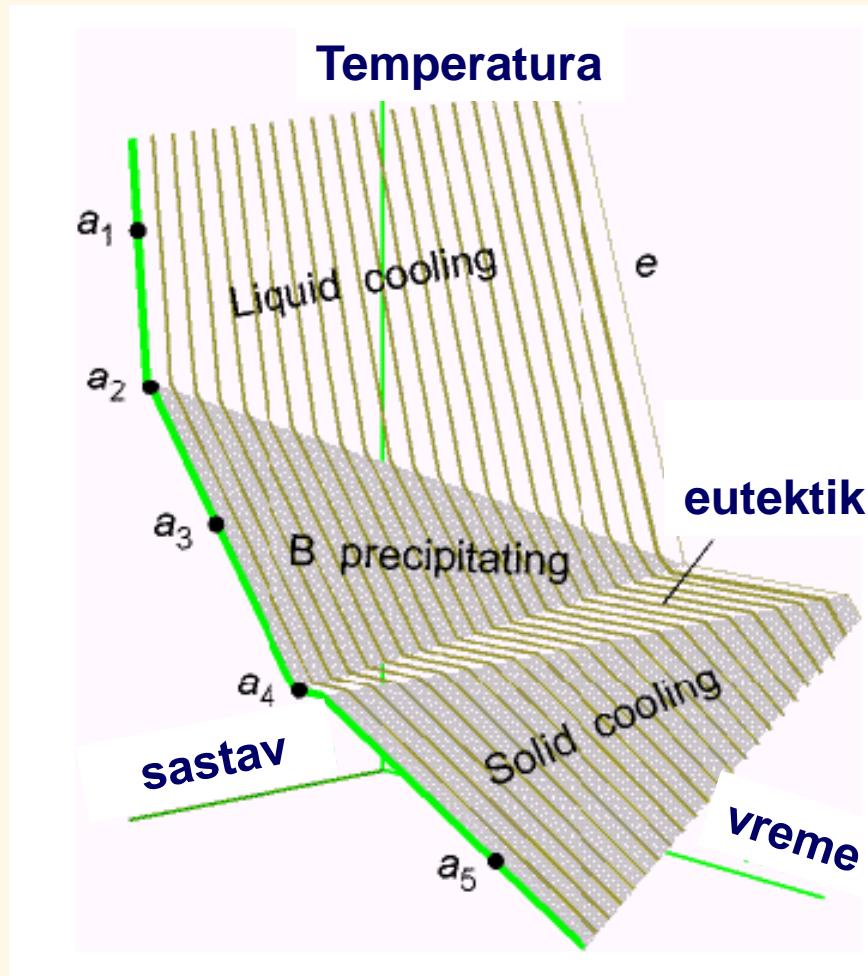
Termalna analiza

Sistemi sa prostim eutektikumom

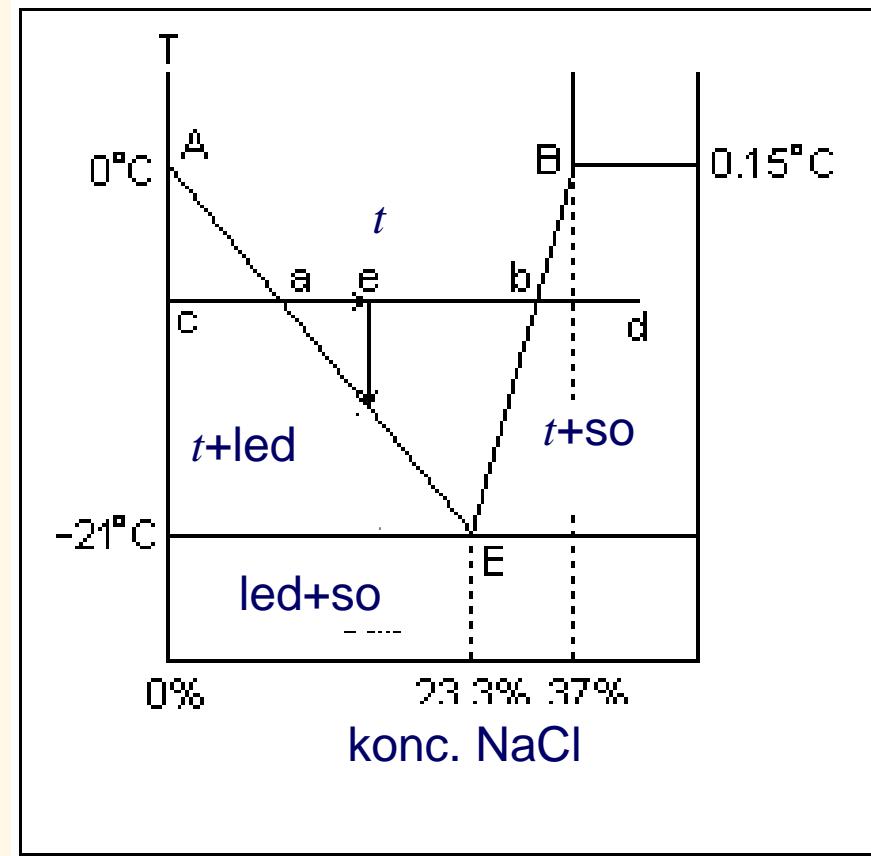

Termalna analiza

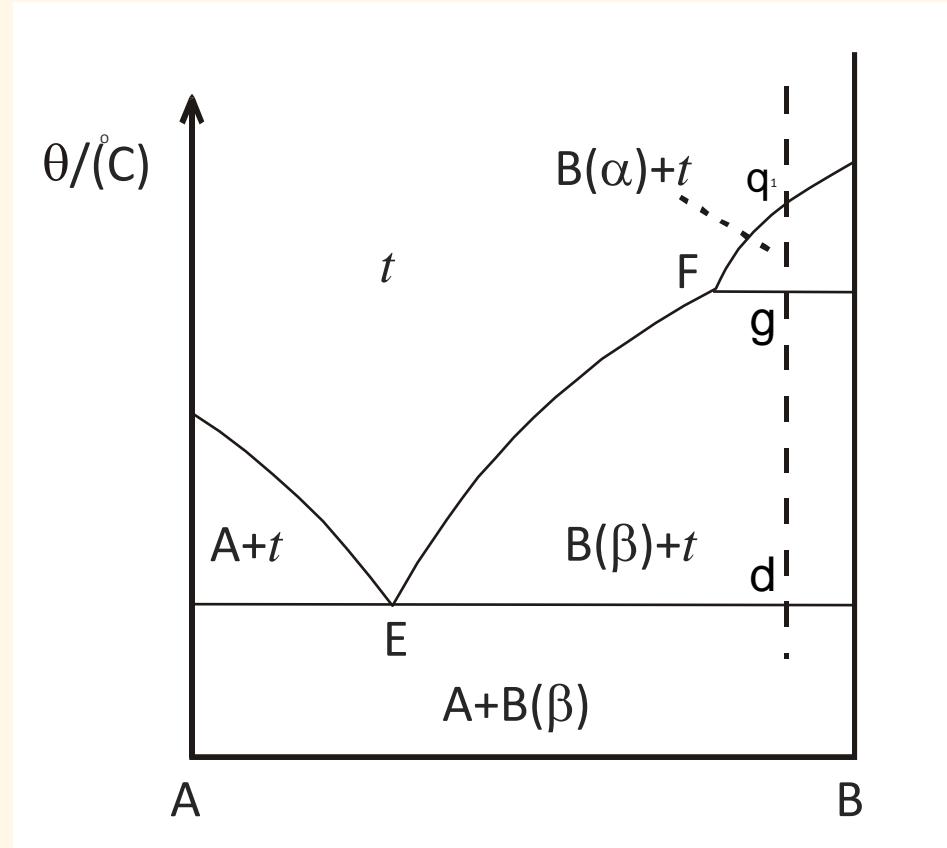
Krive hlađenja omogućuju da se konstruiše dijagram faza.

$\text{H}_2\text{O} - \text{NaCl}$

Fazni dijagram sa prelaznom tačkom

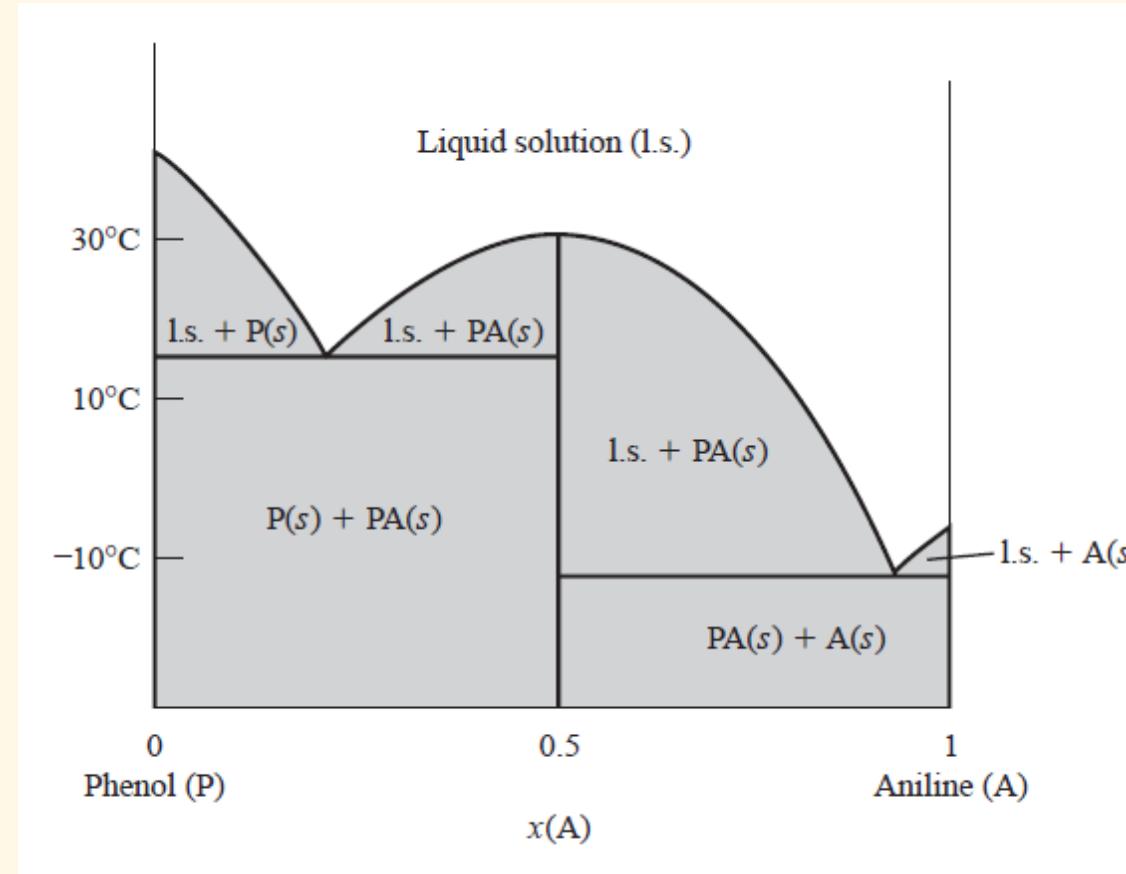

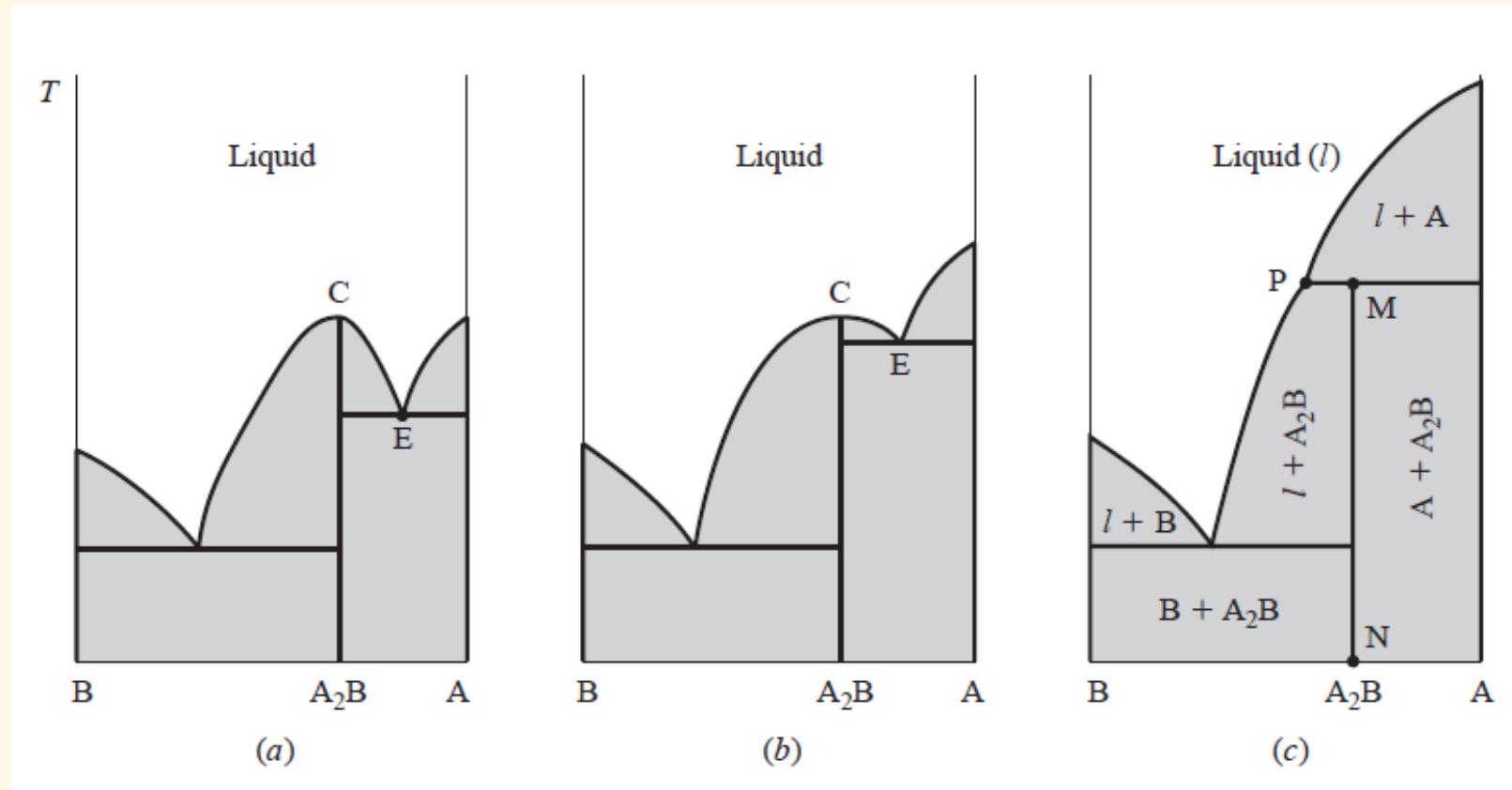
- komponente nemešljive u čvrstom stanju
- komponente u čvrstom stanju grade jedinjenje
- komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju
- komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

Jedinjenje sa kongruentnom tačkom topljenja

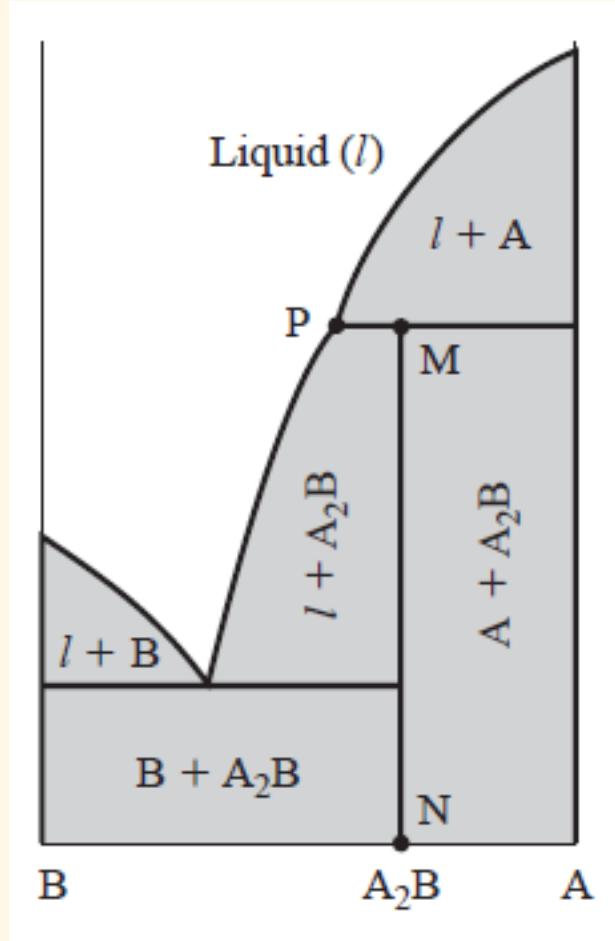

Jedinjenje sa nekongruentnom tačkom topljenja

Jedinjenje sa nekongruentnom tačkom topljenja

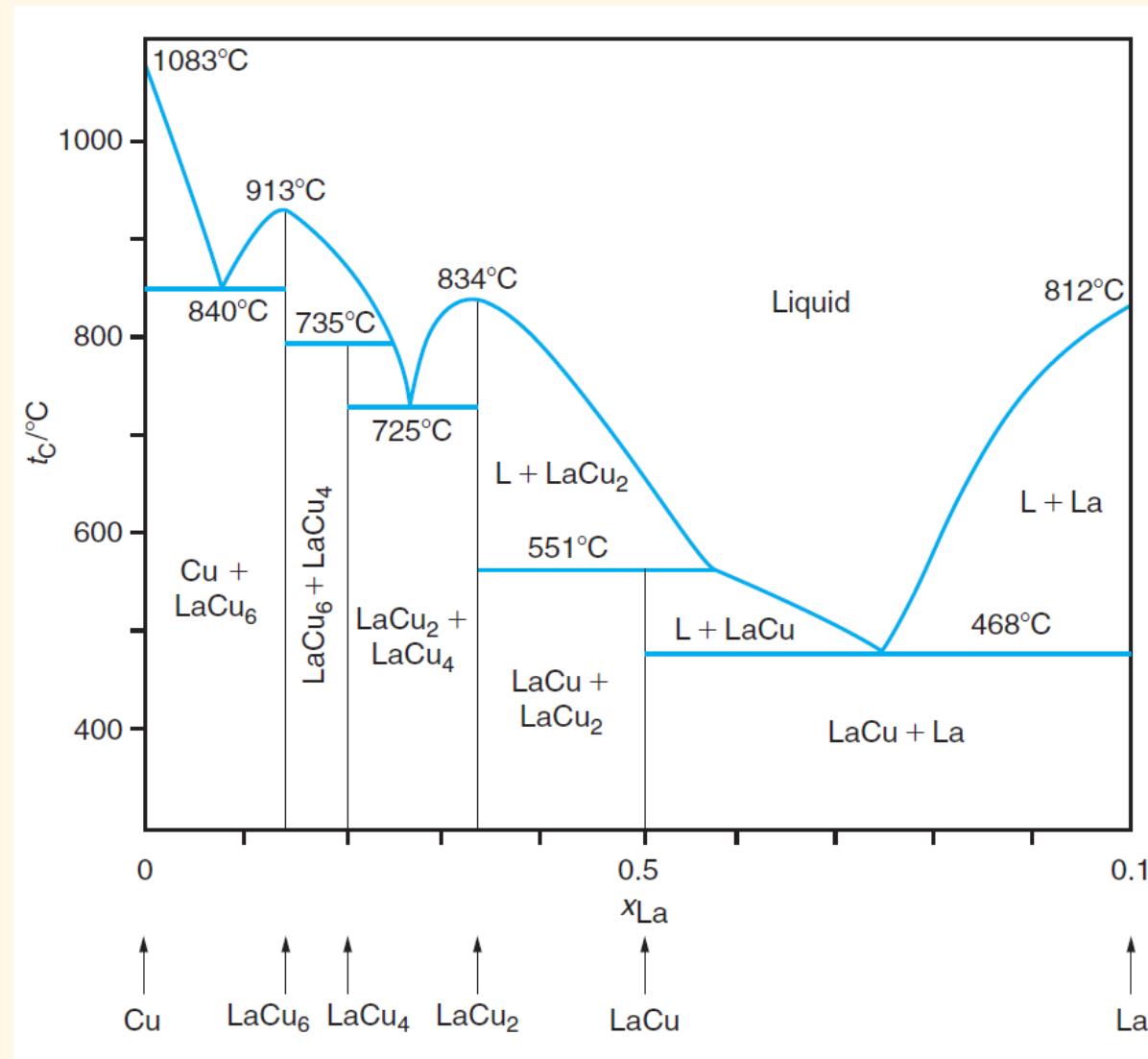

Nekongruentna tačka topljenja M
(*incongruent* znači nesaglasan).

Peritektička reakcija:
 $A_2B (s) \leftrightarrow A (s) + P(l)$

Više jedinjenja sa kongruentnim i nekongruentnim tačkama topljenja

---

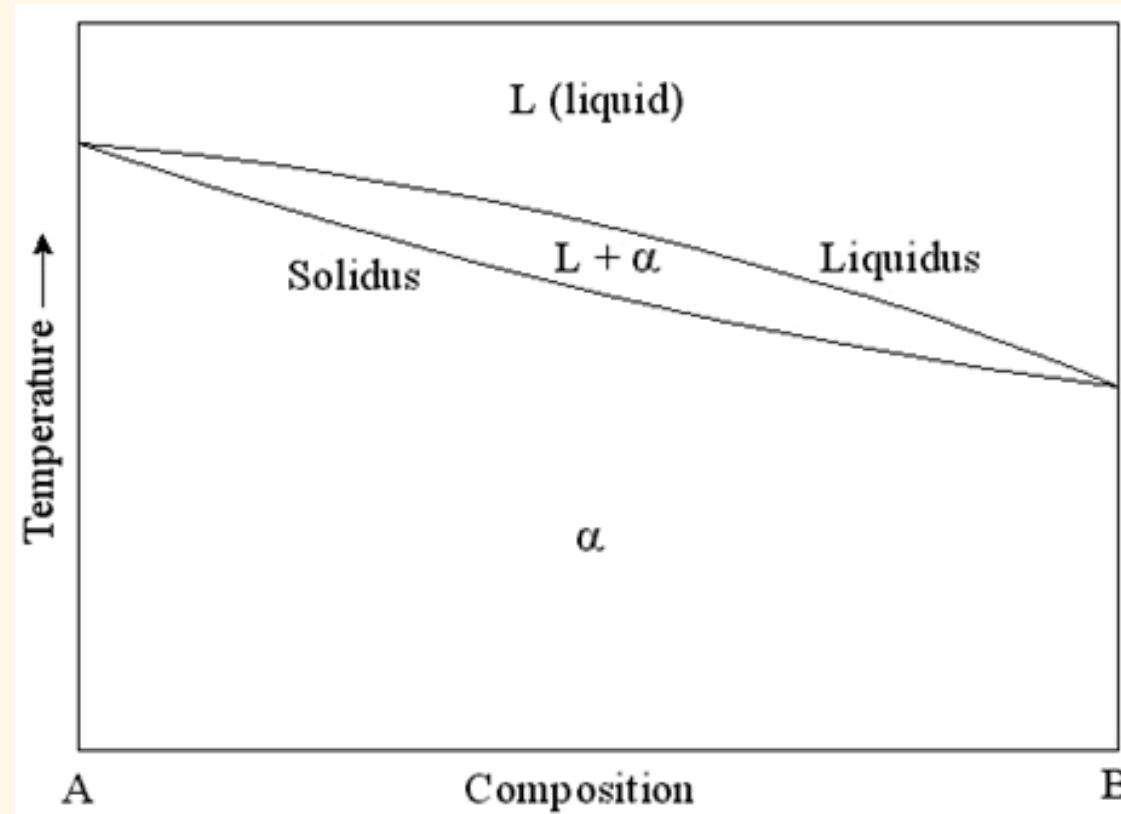

- komponente nemešljive u čvrstom stanju
- komponente u čvrstom stanju grade jedinjenje
- komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju
- komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

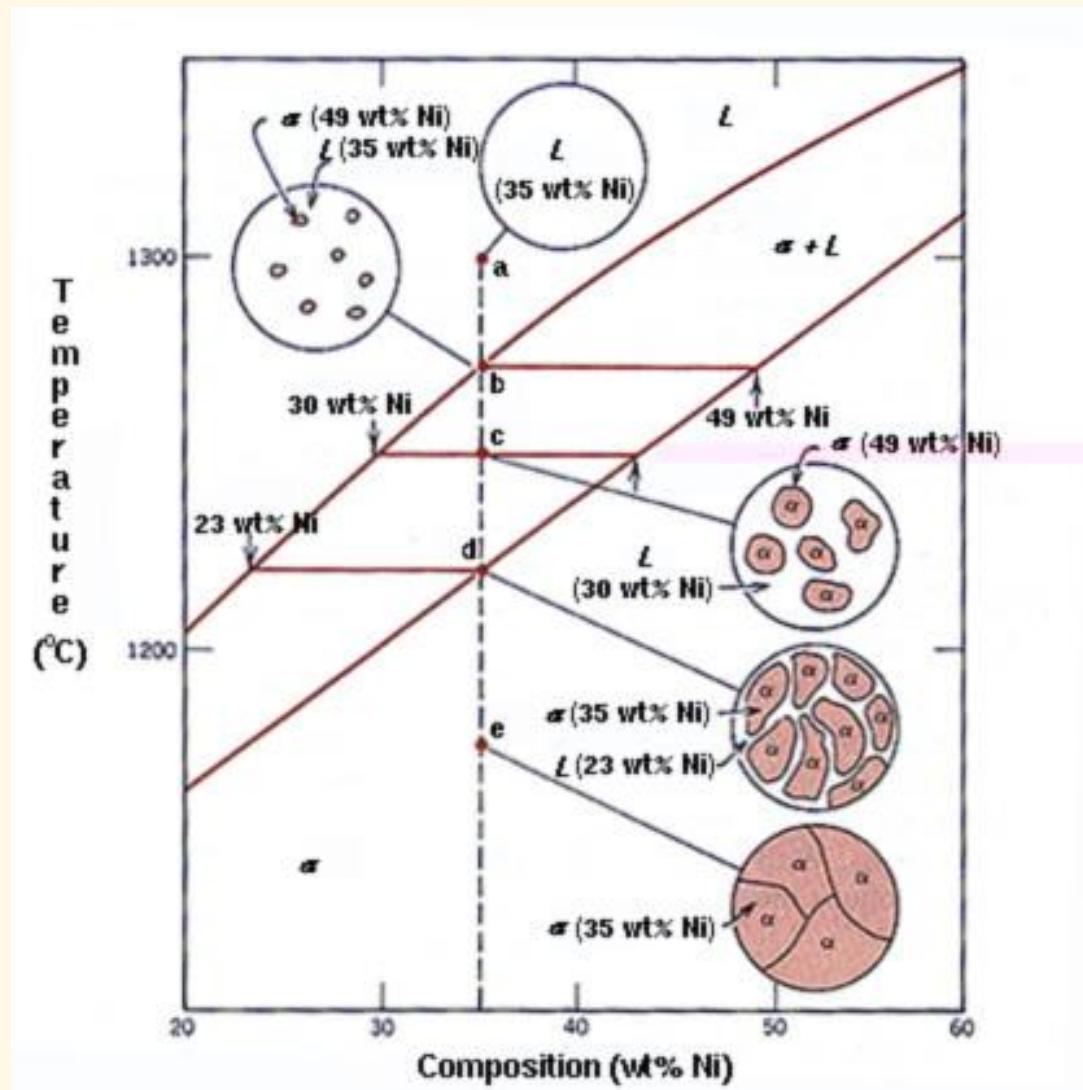
Komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju

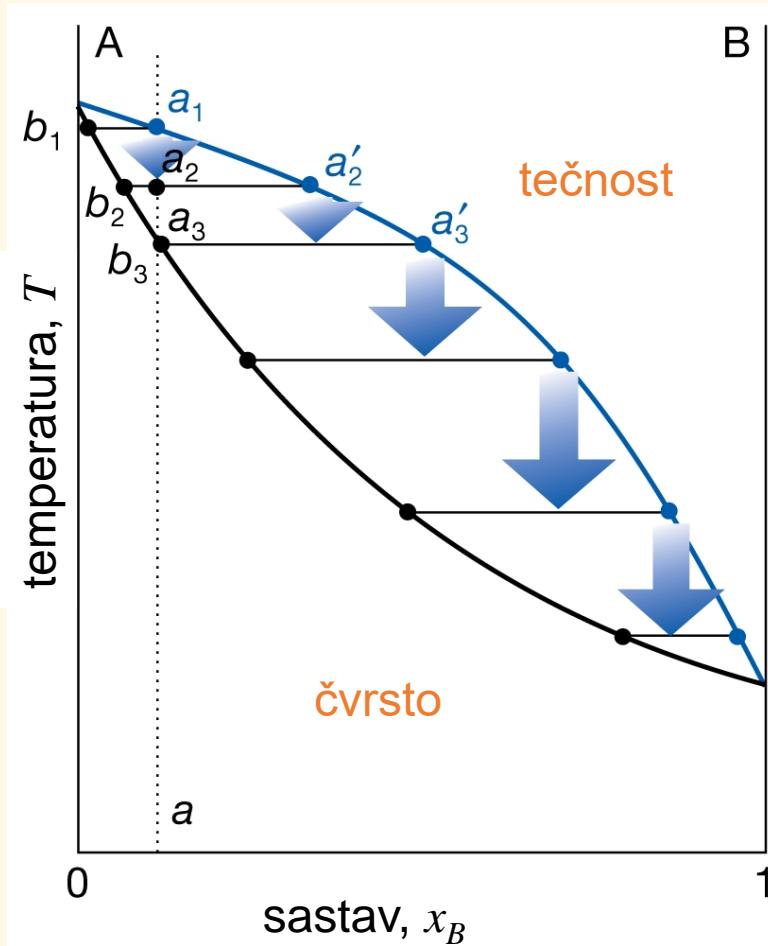
Krive tačke mržnjenja ne pokazuju ni maksimum, ni minimum.

Primer: Cu-Ni

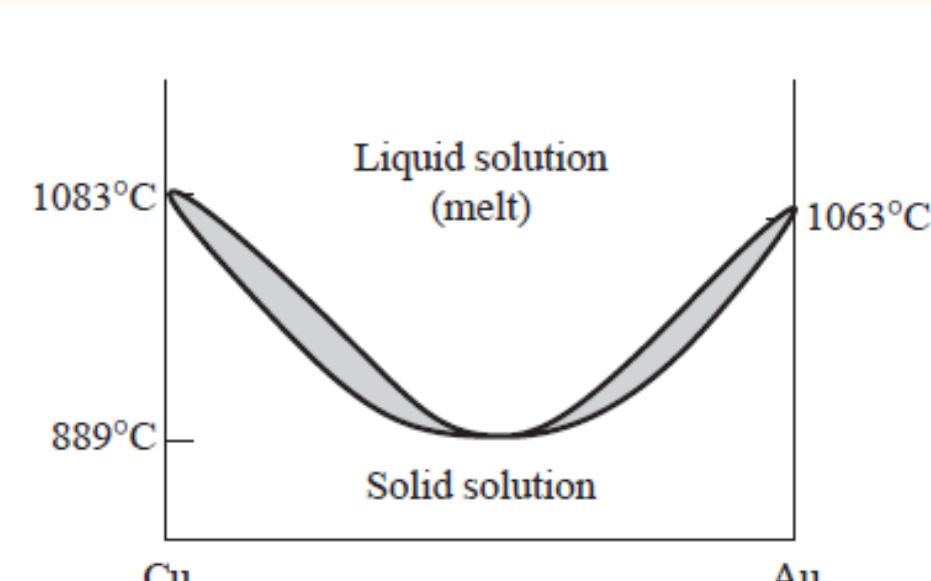

Frakciona kristalizacija

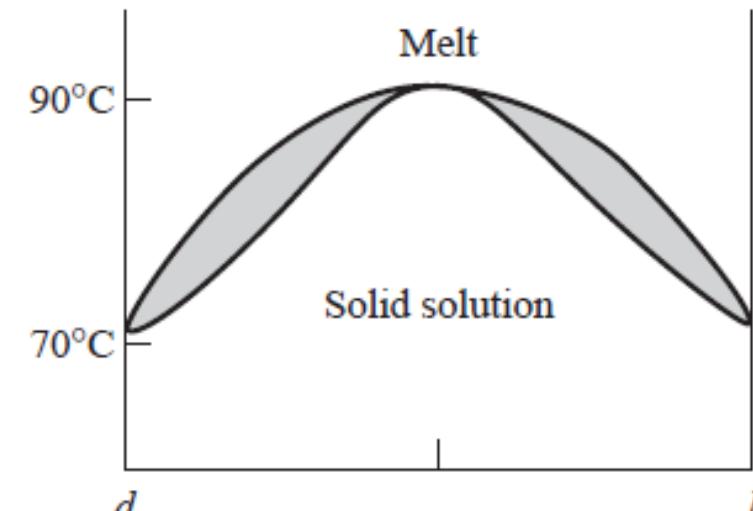

Krive tačke mržnjenja sa minimumom ili maksimumom

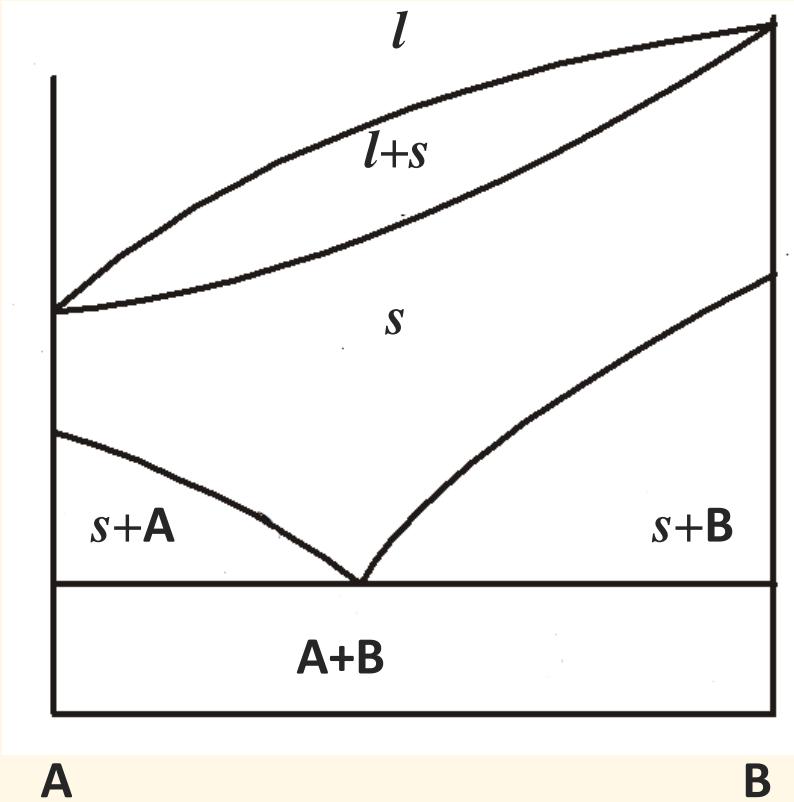
(a)

(b)

Sistem sa eutektoidnom tačkom

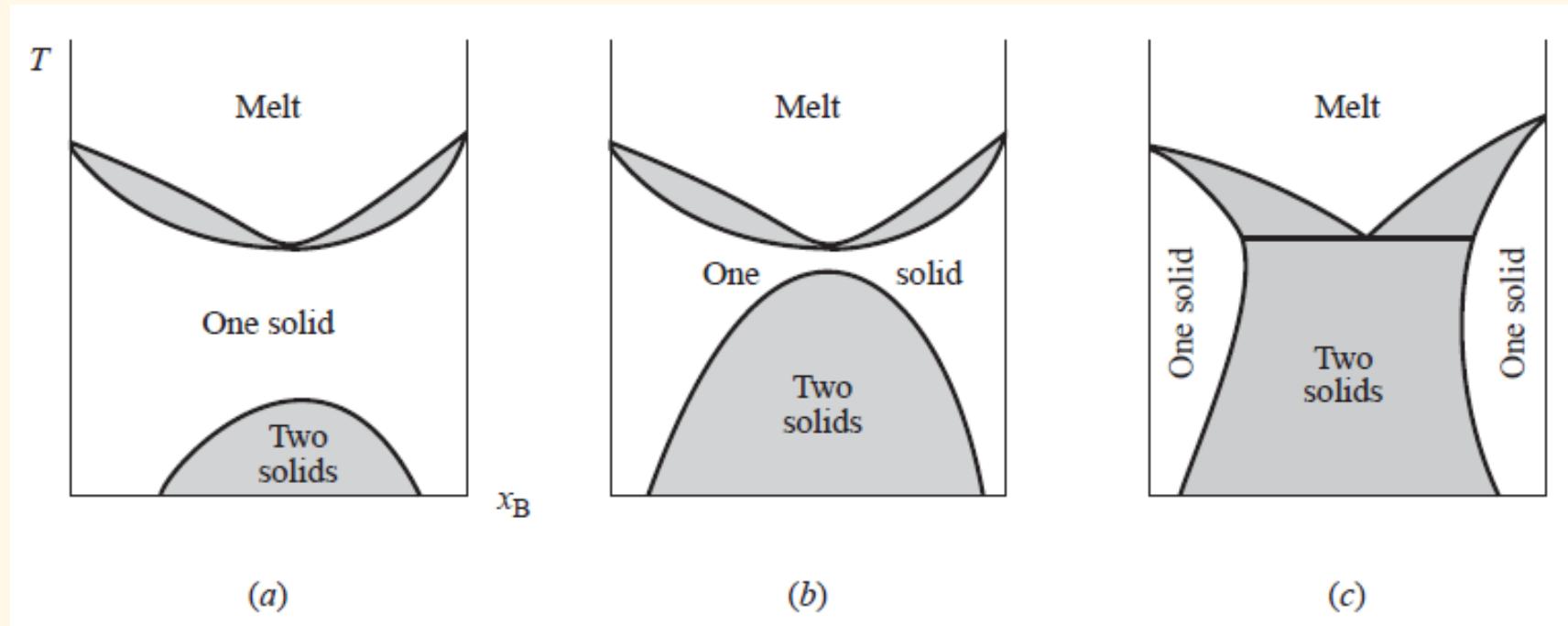

- komponente nemešljive u čvrstom stanju
- komponente u čvrstom stanju grade jedinjenje
- komponente potpuno mešljive u čvrstom stanju
- komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

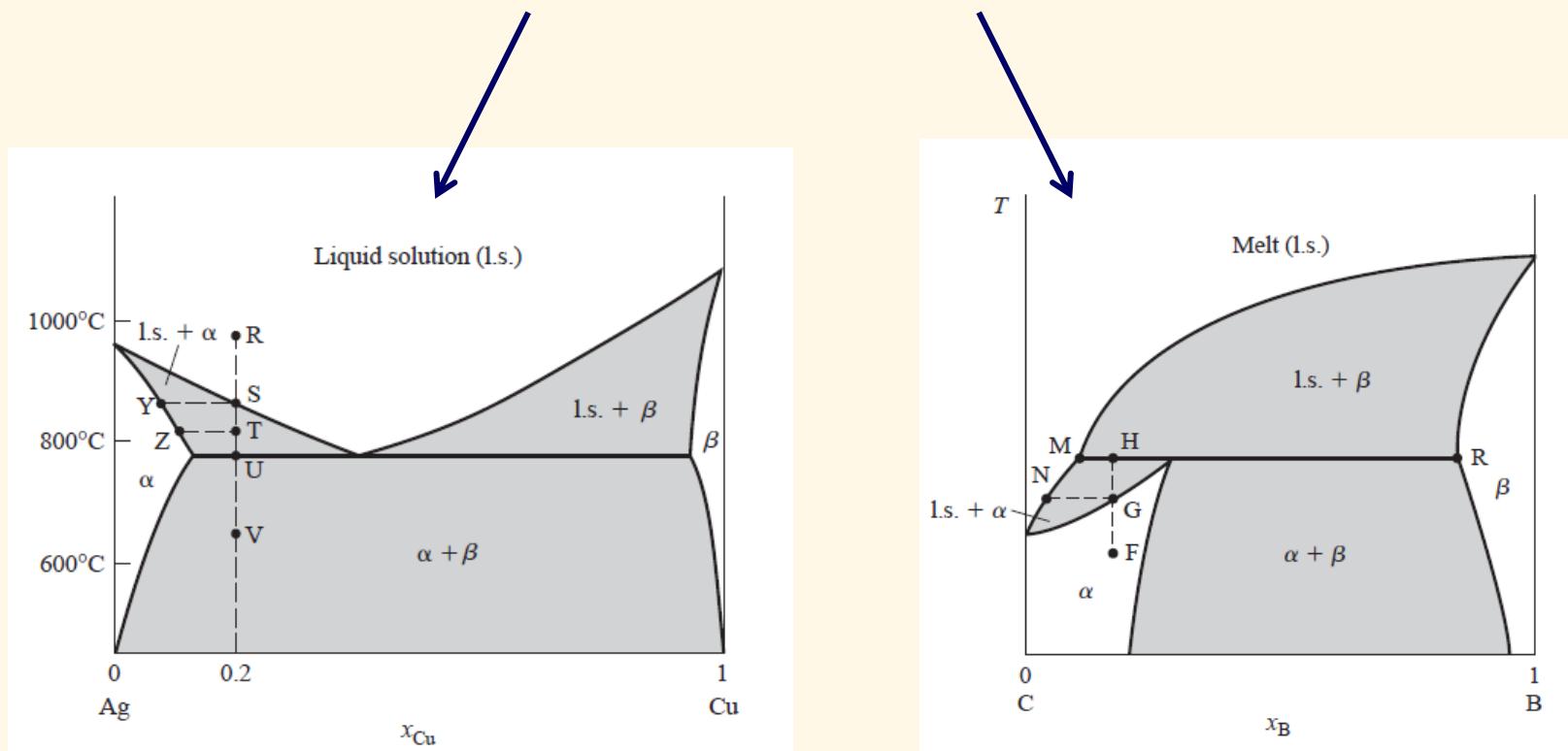
Komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

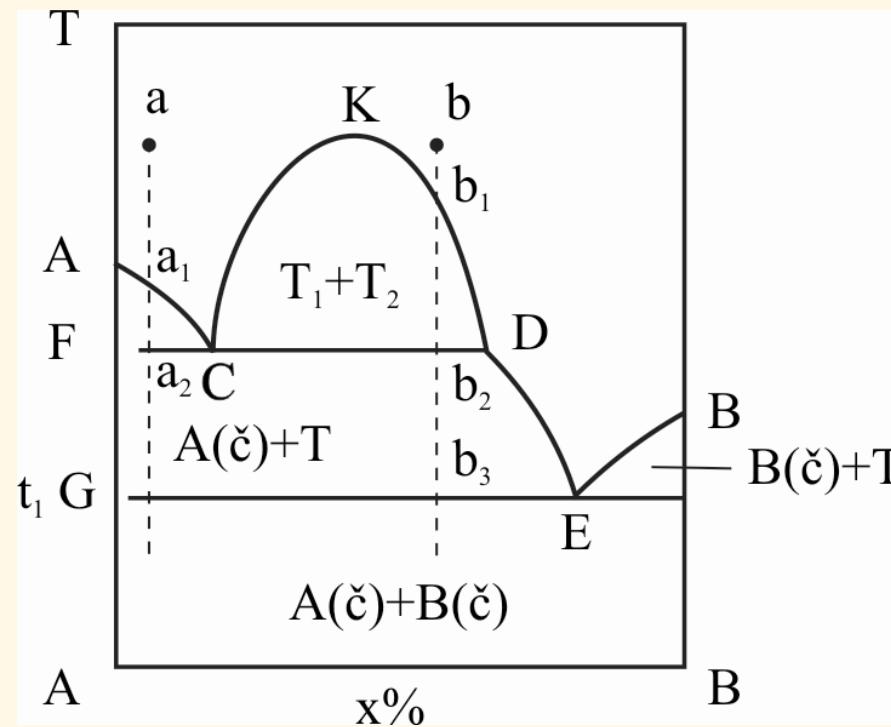
Komponente delimično mešljive u čvrstom stanju

Temperatura pri kojoj su u ravnoteži rastop i dva konjugovana čvrsta rastvora može imati karakter eutektičke tačke ili peritektičke tačke.

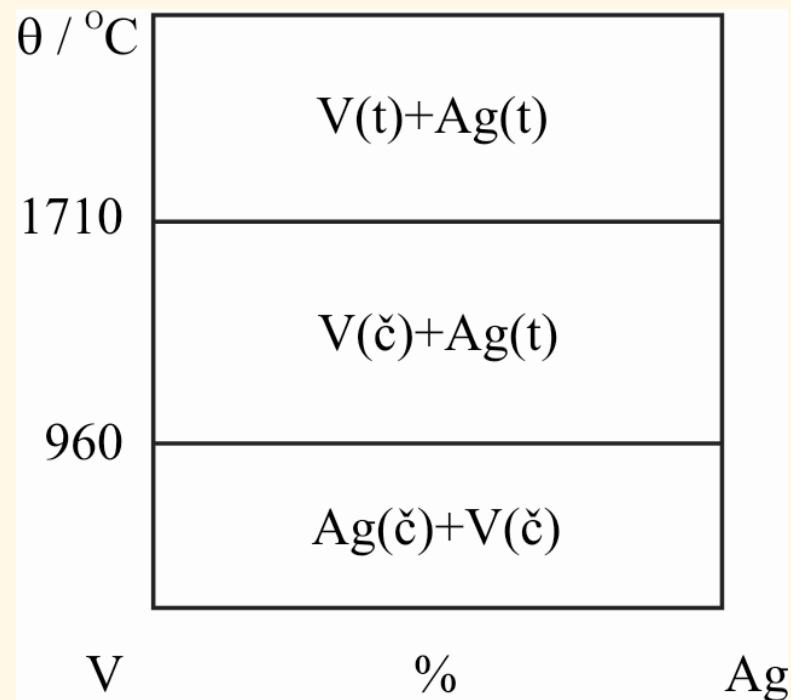
Delimična mešljivost u tečnom i nemešljivost u čvrstom stanju

---

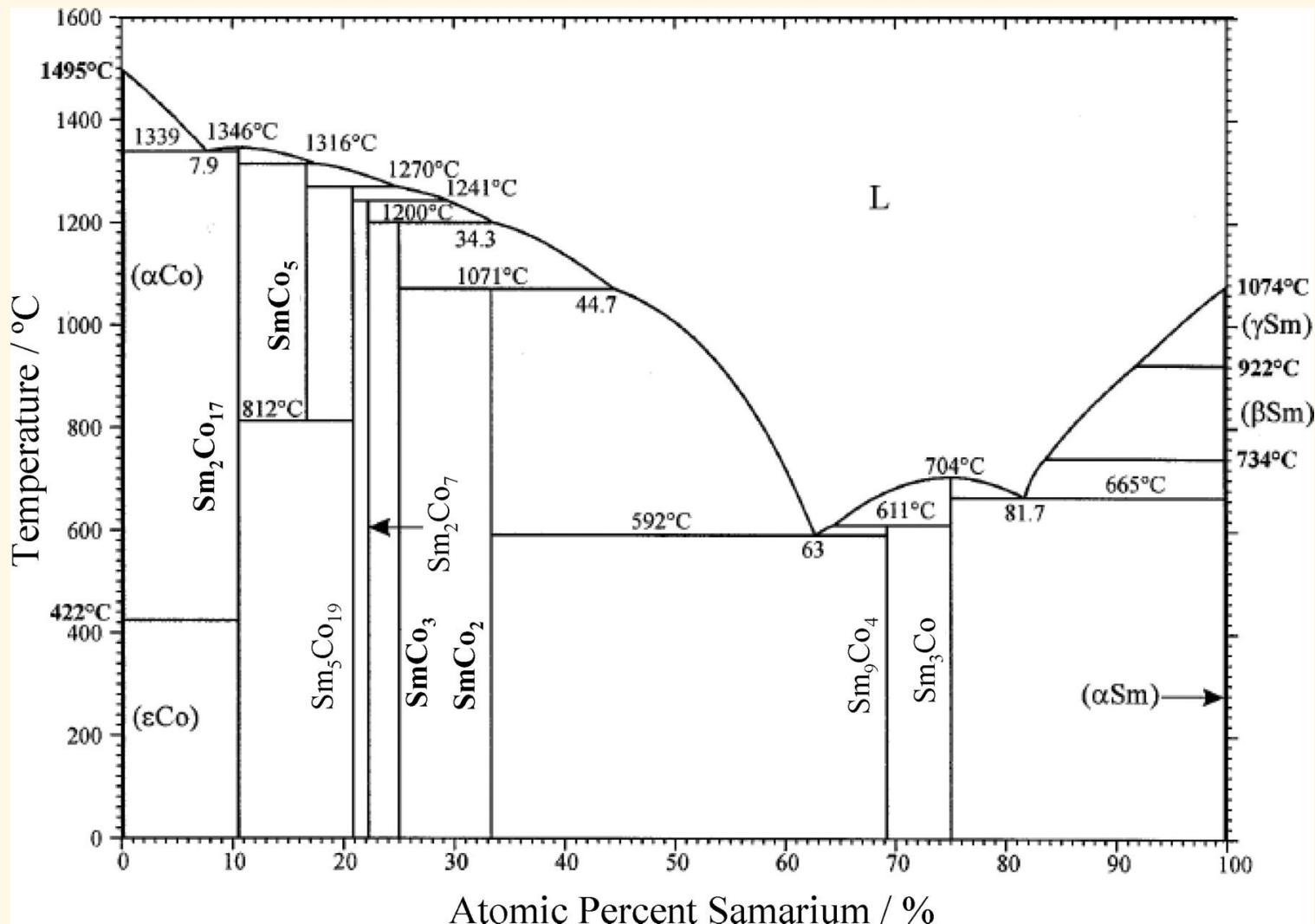
Komponente nemešljive i u tečnom, i u čvrstom stanju

Da li su svi dvokomponentni sistemi ovako jednostavni?

Složeni fazni dijagram

Nemogući fazni dijagram

